

**ADEVĂRUL DESPRE
DINOZAUARI**

SONYA NEWLAND

Traducere din limba engleză de Sabina Lungu

Editura Paralela 45

Redactare: Alisa Ionescu
Corectură: Ramona Rossall
Tehnoredactare și DTP copertă: Mihail Vlad
Pregătire de tipar: Marius Badea

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
NEWLAND, SONYA

Adevărul despre dinozauri / Sonya Newland ;

trad. din lb. engleză de Sabina Lungu. –

Pitești : Paralela 45, 2024

ISBN 978-973-47-4205-9

I. Lungu, Sabina (trad.)

568.19

087.5

SONYA NEWLAND

Fact or fake. The truth about dinosaurs

First published in Great Britain in 2022 by Wayland, an imprint of
Hachette Children's Group

Copyright © Hodder and Stoughton Limited, 2022

All rights reserved.

Series Designer: Rocket Design (East Anglia) Ltd

Consultant: Steve Parker

Credite foto:

Shutterstock: Ron Leishman 4, dedMazay 5, 42, 60, Ken Benner 6, Kolia_stock 6–7, Planet Urf 7, 58,
62, Studio Ayutaka 8, Chereliss 9, oixxo 10, 11, Adam Studio 75 12, Teguh Mujiono 13t, T_Dub0v 13b,
Vector Tradition 14, Gular Samadova 15t, JocularitvArt 15b, stockakia 16, Sararoom Design 17, 44, 87,
DINOONCAM 19, Vorobiov Oleksii 8 20, julio chaniago 76 211, VladisChern 21r, CartoonDesignerFX 22,
rivansyam 23a, Arcady 23b, Julinzv 24, shaineast 25, Christos Georghiou 26, RVV-DESIGN 27, Mokool
Graphics 28a, jame05 28b, Visual Generation 28c, owatta 29, 34a, Elfhame 30, Emil Mammadov 31,
Iedokolva 32, Kristyna Vagnerova 33, Drawlab19 34b, MaxNadya 35a, Mivta Design 35b, Simpline 36,
klerik78 37, Motimo 38, SINGINK 39, LA54, 9 40, ria_airborne 41, Robert Adrian Hillman 43, lady-luck 45,
Memo Angeles 46, Far700 48, Olor688 49, Svitalsky 50, shutterport 51, nickolai_self_taught 52, Teguh
Mujiono 53, scworkspace vector art 55, Dobby Picture 56, Yayayoyo 57, sollalexta 59, Vector Micro
Master 61, Olo_lo 63, scworkspace vector art 64–65, Klara Viskova 66, The Crafty Clip 67, lineartestpilot
68, mspoint 69, smirinika 70, joker140226 71, Dian Elvina 72t, Fir4ik 72m, Zaie 72b, anak tinta 73,
CitraDesignPro 74, 78, Phakorn Kasikij 75, Morphart Creation 76, Li Bro 77, robodread 79, Tony Oshlick 80,
Artur Balytskyi 81, Iedokolva 82, Erik D 83, BNP Design Studio 84, AprintStore 85, Damien Che 86t, Oleksii
Arseniuk 86b, Ain Mikail 88, Good_Stock 89, Ron Leishman 90–91.

All design elements from Shutterstock.

Copyright © Editura Paralela 45, 2024

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate,

iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.

www.edituraparelela45.ro

POTI SĂ FACI DIFERENȚA DINTRE FAPTELE ADEVĂRATE ȘI CELE FALSE?

EXISTĂ
UN DINOZAU
NUMIT DUPĂ
SERIA HARRY
POTTER.

GLUMEȘTI!

DINOZAU
ERAU
PĂRINȚI
GROZAVI.

**DESTUL DE
IMPROBABIL...**

STEGOZAU
AVEA DOI
CREIERI.

NICI GÂND!

TIRANOZAU
STĂTEA
ÎN POZITIE
VERTICALĂ.

**PĂI, DA, TOATĂ
LUMEA ȘTIE
ASTĂ!**

Continuă să citești și află adevărul din spatele bine-cunoscutelor mituri și fapte uluitoare despre dinozauri. Descoperă știința din culise și impresionează-ți prietenii și familia cu informații surprinzătoare, ciudate – și uneori de necrezut – despre aceste creaturi preistorice!

„DINOZAU” ÎNSEAMNĂ

„ȘOPĂRLĂ ÎNȘPĂIMÂNTĂTOARE”

ADEVĂRAT SAU FALS?

Dacă ai fi folosit cuvântul „dinozaur” înainte de 1842, nimeni nu ar fi știut la ce te refereai. Acela a fost anul în care savantul Richard Owen a născocit termenul „Dinosauria”, pentru a descrie creaturile ale căror fosile fuseseră descoperite recent.

ȘTIINȚA

Deși cuvântul se traduce acum prin „șopărlă înspăimântătoare”, descrierea exactă a lui Owen era „reptile înfricoșător de mari”. Scopul ei era să le înfățișeze dimensiunea enormă, mai degrabă decât să vorbească despre cât de înfricoșătoare erau – cu toate că erau, desigur, de temut!

PRIMELE FOSILE

Când cuvântul „dinozaur” a fost folosit prima oară, se cunoșteau doar trei specii, în urma descoperirii fosilelor acestora: *Megalosaurus*, *Iguanodon* și *Hylaeosaurus*.

VERDICT
.....
Adevărat

ARHEOLOGII AU DEZGROPAT DINOZAUARI

ADEVĂRAT SAU FALS?

Un arheolog ar putea să dea întâmplător peste o fosilă de dinozaur, dar, științific vorbind, arheologul e cineva care studiază istoria *oamenilor*. Paleontologii sunt cei care studiază formele fosilizate de viață din trecut, inclusiv dinozaurii!

ȘTIINȚA

Paleontologia reprezintă studiul animalelor și plantelor străvechi. Paleontologii lucrează peste tot în lume, dezgropând și analizând fosile. Aceste rămășițe ale vieților străvechi dezvăluie secretele vieții pe planeta noastră cu milioane de ani în urmă. Pot indica felul în care Pământul s-a schimbat în trecut – și pot chiar sugera ce îl așteaptă în viitor!

VERDICT
.....
Fals

DINOZAUURII AU TRĂIT

ADEVĂRAT SAU FALS?

Dinozaurii au trăit pe Pământ o perioadă FOARTE îndelungată! Per total, au cutreierat planeta în jur de 165 de milioane de ani, înainte de a dispărea în ceea ce oamenii de știință numesc un „eveniment de dispariție în masă”, petrecut cu aproape 66 de milioane de ani în urmă.

TRIASIC

(cu 251-201 milioane de ani în urmă)

JURASIC

(cu 201-145 de milioane de ani în urmă)

ISTORIA OMENIRII

Comparativ cu perioada în care dinozaurii au stăpânit Pământul, oamenii trăiesc pe planetă de-o clipită – numai de 200 000 de ani!

165 DE MILIOANE DE ANI

CRETACIC
(cu 145-66 de milioane
de ani în urmă)

ȘTIINȚA

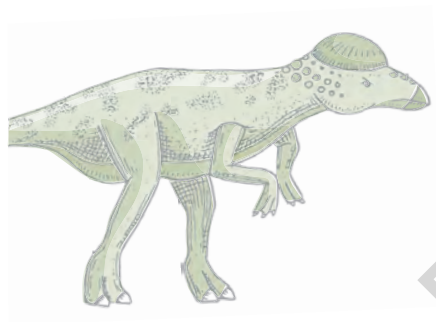
Epoca dinozaurilor este împărțită în trei perioade: triasic, jurasic și cretacic. Împreună, acestea formează era mezozoică. Diferitele specii de dinozaur nu au existat toate odată în acest interval - unele au avut între ele o distanță de milioane de ani!

VERDICT
.....
Adevărat

GLOSAR

adaptabil – capabil să se schimbe pentru a întâmpina noi condiții.

anvergura aripilor – lungimea aripilor unei creaturi zburătoare, măsurată din vârful unei aripi și până în vârful celeilalte aripi.

asteroid – corp spațial pietros.

biped – animal care merge pe două picioare.

carnivor – un animal care mănâncă alte animale.

(a) clasifica – a grupa lucruri după anumite trăsături.

comun – descrie lucruri care sunt împărtășite în cadrul unui grup social.

continent – una dintre cele șapte mari întinderi de uscat ale Pământului.

creastă – semn distinctiv pe capul unui animal, care poate fi din păr, piele sau pene.

cromorna – un instrument de suflat, alcătuit dintr-un tub cu un capăt curbat.

descendent – care se trage din...; urmaș.

digestie – procesul prin care este descompusă hrana în timp ce trece prin corp.

diminuare – descreștere sau reducere.

dispariție – când un animal sau o plantă piere de tot, astfel că specia nu mai continuă să existe.

divers – variat sau care are multe tipuri sau forme.

erbivor – animal care mănâncă numai plante și alte feluri de vegetație.

(a) evolua – a se schimba în timp, spre exemplu, când vietățile se schimbă pentru a fi mai adaptate la mediul în care trăiesc.

fosilă – rămășițele unui animal străvechi conservate în rocă.

gastrolit – piatră mică înghițită de păsări și de unele reptile pentru a le ajuta la digestie.